

Carta xinañu'u ni sa'a Pablo ma ja ni tetniñu de nuu tee kúu Timoteo ma

Sukan ndákan-tnu'u ñaña'a Pablo ma tee kúu Timoteo ma

¹ Saña kúu Pablo tee ni tetniñu Jesucristo ma ja kaxtnu'u sa tnu'u vii tnu'u va'a ya a, vaa sukan ni tatnuni maa Su'si ma, iya sa'a ja jin ndani'i ta'vi o ma, ji'in maa Jesucristo iya tátnuni nuu o a iya ka kukanu ini xeen o a, vaa ja maa ya, te jin koo va'a o a onde vitna te ni-kani ni-jika.

² Tétniñu sa carta ya'a nuu ni, Timoteo, vaa ni ka'an sa tnu'u Su'si o a nuu ni a, te ni kandija ni, te chukan kúu ja kuenda tnu'u ja sa'ya sa kúu ni nuu Su'si o a. Na kunda'vi ini ña'a Yuva o Su'si ma, ji'in Jesucristo iya tátnuni nuu o a, te na skuta'vi ña'a ya ja vii ja va'a, te kási ndee ya, te ñatuu nawa ko xtna'a ña'a i, te koo sii ini ni.

Xtu'va ña'a Pablo ma siki tee ka xsama te ñatuu ka kaxtnu'u ndaa de tnu'u vii tnu'u va'a Su'si ma

³ Kona'a ni te sa'a ni sukan ni jikan-ta'vi sa nuu ni, te ni kendoo ni ñuu Éfeso ma, kivi nuu ni ja'an sa ñuu Macedonia ma, sukan-va'a tatnuni ni nuu jaku tee ka iyo ñuu Éfeso a, ja máko jin kaxtnu'u-ka de nuu ñayii ma sukan ka xsama de ka kaxtnu'u de ma,

⁴ te máko jin katanuu de tna'a cuentu ja ka ndakani ñayii ma, ji'in nde in xi-sa'ya tata ka kuu ñayii ma, vaa masu jinu cuentu yukan. Vaa ndaka cha'a chi

yika-ni ja sa'a i kúu ja jin kanaa o, te masu nawa chindee ña'a i ja jin kukanu ini-ka o Su'si ma te jin jaku'ni-ka ini o naxe jin ko sa'a jin ko kuu o nuu ya ma. Te vitna, te ndáxndaku ini tuku ña'a sa sukan ni tatnuni sa nuu ni ma, te sukan tatnuni ni nuu tee yukan ma.

⁵ Sa'a ni sukan, te jin ndasa'a de kuenda, vaa ja kúni Su'si ma kúu ja jin koo vii jin koo ndoo ini anua o a ji'in ja jin kani va'a ini o ma ji'in ja jin kandija ndija o Su'si ma, te onde ndaka cha'a koo ini anua o a sana kuu jin kutoo tna'a ndija o.

⁶ Vaa jaku ñayii ma chi ni ka xndoo i sukan kúni Su'si ma ja jin ko kuu i ma, te ni ka skenaa i maa i, kuechi ja ni ka jatanuu i tnu'u ndeva'a tnu'u masu nde jiniñu'u ni ka yo ka'an i ma.

⁷ Vaa ni ka kuni i ja jin ko kuu i ñayii ka jini-ka tnu'u ni tatnuni Moisés ma, kovaa ni masu nde ka ndasa'a i kuenda, te ni masu nde ka jaku'ni ini i tna'a ja ka kaxtnu'u i ma, kovaa maa i chi ûni ka tatnuni i ja sukan jin ko sa'a ndaka-ka ñayii ma, vaa sukan játna ini Su'si ma, ka jiña'a i.

⁸ Kovaa ka jini o ja tnu'u ni tatnuni Moisés ma chi ja va'a kúu, nuna jaku'ni ndandaa ini o te ko sa'a ko kuu o sukan ká'an tnu'u ni tatnuni Su'si ma nuu Moisés ma.

⁹ Yo'o ja ni ka nduu o ñayii ka sa'a ja va'a ja ndaa ma, te jín kona'a o ja tnu'u ni wa'a Su'si ma ja ni tatnuni Moisés ma nuu ñayii ma chi ká'an ndaka sukan jin ndo'o jin tna'a ñayii ka sa'a ja u'vi ma, kovaa masu ja jin kuu yo'o kúu chi ja jin kuu ñayii so'o ñayii ñatuu ka kandija sukan ká'an Xtumani Ndios ma kúu. Vaa ndimaa ka sa'a i ja u'vi ma, te ñatuu ka ndaa respetu i nuu Su'si ma, su'va ka

jatanuu i tna'a ja iyo ñuu ñayivi a. Vaa jaku ñayii ma chi ka ja'ni i yuva i ma xi si'i i ma xi ndeva'a-ni na ñayii jin ni'i i ma.

¹⁰ Te jaku-ka i ma, ka kivi nduu i ji'in ñayii masu ni ka tnanda'a ji'in i ma, te jaku tee ma, ka ndatuu de ji'in tee ji'in de ma. Te jaku-ka ñayii ma, ka sakui'na i ñayii sukan-va'a jin ni'i i nawa ka kuni i ma, te jaku-ka ñayii ma, ka xnda'vi tna'a i, te ûni ka ka'an i ja ja ndaa kúu ja ka ka'an i ma. Te ndaka cha'a ka sa'a ka kuu ñayii ma, te masu nde ka kandija i sukan ká'an tnu'u va'a ka skua'a o a,

¹¹ tna'a tnu'u vii tnu'u va'a Su'si iya iyo jayiñu'u ma, tna'a tnu'u vii tnu'u va'a ni tatnuni ya ja kaxtnu'u sa nuu ñayii ni-ka'nu ñuu ñayivi a.

Sukan ndáka'an Pablo ma ja ni kunda'vi ini ña'a Su'si ma te ni nduu de in tee jinukuechi nuu ya ma

¹² Ndakuan-ta'vi sa nuu Cristo iya tátnuni nuu o a ja ni chindee ni chituu ña'a ya, vaa ni jini ya ja masu xndoo sa ichi ya a, te ni sunkani ña'a ya ja kunukuechi sa nuu ya,

¹³ visi onde xi'na-ka ma ni yo ka'an ndeva'a sa ja kuu tnu'u vii tnu'u va'a ya a, te ni yo sondikin sa ñayii ka kandija Jesús o a, te ni yo ka'an ndeva'a sa ja jin kuu i ji'in ya ma. Kovaa ni ndakunda'vi ini ña'a ya, vaa masu nde jini sa nawa kúni Su'si ndija o a ja sa'a sa ma nkuu, te masu nde kándija sa tnu'u maa ya ma nkuu, te chukan kúu ja ni yo sondikin sa ñayii ka kandija Jesucristo ma.

¹⁴ Kovaa kua'a xeen ja vii ja va'a neva'a iya tátnuni nuu o a ja ni skuta'vi ña'a ya, te ja maa Cristo Jesús ma, te ni sa'a Su'si ma ja kuu kukanu ini sa ya te kuu jin kutoo tna'a o.

15 Tnu'u ndaa tnu'u ndija kúu tnu'u ya'a ja jin kuan-ta'vi ndaka ñayii ma: Vaa Cristo Jesús ma, ni kii ya ñuu ñayivi a ja ni ndo'o ni neni ya ma, sukan-va'a kuu jin ndani'i ta'vi ñayii ni ka yo sa'a ja u'vi ma, nuna jin ndakani jin ndaka'vi ini i te jin ndandikin i Su'si ma. Te saña kúu in ñayii ni yo iyo ne'un i ma ja ni yo sa'a xeen-ka sa ja u'vi ma.

16 Te visi sukan ni yo sa'a, ni yo kuu sa ma, kovaa ni ndunda'vi ini ña'a Su'si ma, te ni ndani'i ta'vi sa. Sa'a ni sa'a ya ji'in saña, sukan-va'a jin kuni ndaka-ka ñayii ma sukan nda'vi xeen ini ya ma, te jin kandija tna i ya ma, te jin koteku i ni-kani ni-jika.

17 Te chukan kúu ja ndimaa na koo jayiñu'u nuu Rey ma, iya tátununi ni-kani ni-jika ma, iya téku ni-kani ni-jika ma, iya masu kuu jin kuni ñayivi o ya ma, iya ndichi ma, te maa in-ni ya kúu, vaa ñatuu na in-ka Su'si iyo. Te sukan kó kuu ni-kani ni-jika.

18 Sa'ya sa Timoteo, in ja tátununi sa nuu ni a kúu ja kona'a ni ja sa'a ni sukan ni ka ka'an ñani o ma onde xinañu'u ma. Te ku'un ini ni sukan, te sukan ko sa'a ni, te kunukuechi ni nuu Su'si o a, sukan-va'a kundee ni nuu ja u'vi ma.

19 Ndimaa kukanu ini ni Su'si ma, te ku'un kaji ku'un va'a ini ni. Vaa jaku ñayii ma, ñatuu ni ka ñu'u kaji, ni ka ñu'u va'a ini i, te chukan kúu ja ñatuu ni ka kukanu ini-ka i Su'si ma, te ni ka xndoo i ya, te ni ka skenaa i maa i.

20 Vaa sukan tna ni ka ndo'o tee kúu Himeneo ma ji'in Alejandro ma. Te chukan kúu ja ni ndakua'a sa de nuu nda'a tachi ma, sukan-va'a jin kutu'va de ja máko jin ko ka'an ndeva'a-ka de ja kuu Su'si

ma, te máko jin ko sa'a-ka de ja jin saxiko ñayii ma Su'si ma.

2

Jín kakan-ta'vi o nuu Su'si ma ja jin kuu ndaka ñayii ñuu ñayivi a

¹ Ndáka'an-so'o sa nuu ndaka ni ja jin kakan-ta'vi xen-xeen ni nuu Su'si ma ja jin kuu ndaka ñayii ma, te jin ndakuan-ta'vi ni nuu Su'si ma ja jin kuu ndaka o ja ka iyo o ñuu ñayivi a.

² Te ñukuun jin kakan-ta'vi ni ja jin kuu ndaka tee ka netniñu ma, sukan-va'a jin konetniñu va'a de, te koo tnu'u mani ni-ka'nu ñuu ñayivi a, sukan-va'a ndaka o jin ndanduku Su'si ma, te jin ko sa'a o sukan játna ini ya ma.

³ Vaa nuna jin ko sa'a o sa'a chi játna ini Su'si o a, iya sa'a ja jin kaku o nuu ja u'vi ma.

⁴ Vaa ja kúni Su'si ma kúu ja ndaka ñayii ma jin kuni tnu'u ndaa tnu'u ndija ni kaxtnu'u ya ma, sukan-va'a jin ndani'i ta'vi i.

⁵ Vaa ñatuu na in-ka Su'si iyo, nú masu ja maa in-ni ya kúu Su'si ndija, te ja maa Jesucristo ma sana kuu ndenda koo ñayii ma nuu Su'si ma, te maa in-ni Jesucristo iya ni kii te ni iyo ñayivi ya ñuu ñayivi ya kuu chindee ña'a, te masu na in-ka kuu chindee ña'a ja jin ndenda koo o nuu Su'si ma.

⁶ Vaa maa Jesucristo ma kúu iya ni wa'a tnu'u te ni ji'i ya nuu tniñu ndaka o ma, sukan-va'a jin kaku o nuu ja u'vi ma. Onde ni kenda kivi ja ni jani ini Su'si ma ja sukan ko kuu ma, te saa ni sa'a ya sukan, te ni kaxtnu'u Jesucristo ma ja maa in-ni ya kúu iya sa'a ja kuu jin ndenda koo o nuu Su'si ma.

⁷ Te chukan kúu ja ni kana ña'a Jesucristo ma, te ni tetniñu ña'a ya ja kaxtnu'u sa tnu'u vii tnu'u ndaa Cristo a, te masu xnda'vi ña'a sa, te suu sa skua'a ñayii masu judío ka kuu i ma, sukan-va'a jin kukanu ini i Su'si ma te jin kandija i tnu'u ndaa tnu'u ndija ya ma.

⁸ Te chukan kúu ja kúni sa ja ndaka tee ma, ni-yu'u ni-ini de jin kakan-ta'vi de nuu Su'si ma ndaka nuu kuan koo de ma, te jín ndone'e de nda'a de ma nuu ya, ja ko kuu in seña ja ka iyo vii, ka iyo ndoo de nuu ya, te másu ko jin skiti ini nuu tna'a de te jin ko kanaa de. Su'va ndimaa ja va'a jín ko sa'a jín ko kuu de.

⁹ Te suni sukan tátnuni sa nuu ña'a ma ja jín kava ñuka ini sa'ma jin kone'nu ña ma, te máko jin ko ndi ini ña ja jin kone'nu ña sa'ma va'a xeen te ndee ya'vi xeen ma, ni a ko jin ndatnaa vivii ña xini ña ma te jin ko kani ini ña ja sukan, te vivii-ka ka na'a ña ma, chi ña'a. Ni a jin ku'un nda'a ña ma, xi ja jin ku'un sukun ña ma, xi ja jin ki'i so'o ña ma oro xi siki kúu perla ma, te jin ko kani ini ña ja vivii-ka ka na'a ña, chi ña'a.

¹⁰ Su'va jín ku'un ini ña ja jin sa'a ña ja va'a ja játna ini Su'si ma, sukan ka sa'a ña'a ka kandija Su'si ma.

¹¹ Te chukan kúu ja ña'a ma, kóniniso'o ñukuun ña ñayii káxtnu'u tnu'u Su'si a nuu ña ma, te kuándetu ña i.

¹² Vaa ñatuu kúni sa ja ña'a ma, te kaxtnu'u ña tnu'u Su'si ma nuu ka iyo kua'a ñayii ma, ni a ko tatnuni ña nuu tee ma. Su'va na kasiyu'u ña.

¹³ Vaa xinañu'u-ka Adán ma ni sa'a Su'si ma, sana ni sa'a ya Eva ma.

¹⁴ Te masu Adán ma ni xnda'vi ña'a tachi ma chi Eva ma ni xnda'vi i, te nuu ja ni xnda'vi i ña ma, te ni kundee ja u'vi ma nuu ña ma, te ni jiso kuechi ña.

¹⁵ Kovaa ña'a ma, nuna katanuu ña sa'ya ña ma te skaka va'a ña i ichi Su'si a, te kukanu ini ña Su'si ma, te kutoo ña ndaka ñayii ma, te ñatuu ni-in ja u'vi ko sa'a ña, te ñatuu ko kujini ko kusu'va ña nuu tee ma chi ndani'i ta'vi ña nuu Su'si ma.

3

Sukan kúni Su'si ma ja ko sa'a ko kuu tee jito ndoso nuu ndaka ñayii ni ka nduu sa'ya Su'si ma

¹ Tnu'u ndaa tnu'u ndija kúu cha'a: Nú na nde in tee ma, kúni de ja ko kuu de tee ko koto ndoso nuu ka ndatna'a ndaka o ma nú va'a-ni xi masu va'a-ni ka sa'a ka kuu o ja ka kandija o Su'si ma, te ja va'a kúu ja kúu ini de ja sa'a de ma.

² Kovaa jiniñu'u ja ko kuu de in tee ja ñatuu ni-in ja jin xtekuechi ña'a ñayii ma ja masu va'a-ni sa'a de ma, te kóna'a de ja vivii ko kuu de ji'in ñasi'i de ma, te máko kivi nduu de ji'in in-ka ña'a, te kóna'a de na in kúu de ma, te káni va'a ini de nawa ko sa'a ko kuu de ma, te másu ko ka'an de tnu'u kini tnu'u ndeva'a, te kuánuu de ve'e de ma ja jin ndoo ñayii ka jiniñu'u ja jin ndoo i ma, te vivii satu'va de naxe kaxtnu'u de tnu'u Su'si ma nuu ñayii ma sukan-va'a jin jaku'ni ini i,

³ te másu ko ko'o de ndixi, te másu ko kanaa de, te másu ko xnda'vi de ñayii ma sukan-va'a ni'i de nawa koneva'a de ma, te másu ko ndiyo ini de ja ko kuu maa de ma. Su'va káva vii káva va'a ini de, te káva kuee ini de.

⁴ Te vivii kó kuu de jì'in ñasi'i de ma jì'in sa'ya de ma, te kó ndi ini de nawa ka jiniñu'u ñayii ka iyo ve'e de ma, te vivii ndáka'an-so'o de nuu sa'ya de ma ja vivii jín kandija i te jín kuandetú i nuu de ma.

⁵ Vaa nú ñatuu jini de naxe tatnuni de naxe jin ko sa'a jin ko kuu ndaka ñayii ka iyo ve'e de ma, te nú sukan-ni kúu de ma chí masu kuu de ko koto de ndaka ñayii ni ka nduu sa'ya Su'si ma.

⁶ Chukan kúu ja jiniñu'u ja in tee jâ ni kuu kii-ka ni kandija de Su'si ma ko kuu tee ko koto ñayii ni ka nduu sa'ya Su'si ma, te masu in tee yika ni kandija tnu'u Su'si ma ko kuu de. Vaa nasa yukan, te kivi ña'a ja kani ini de ja maa de kúu-ka, te sa'a de in ja masu játna ini Su'si ma, te ndakan Su'si ma kuenda nuu de, te skenaa de maa de, sukan ni skenaa tachi ma maa i ma.

⁷ Te suni jiniñu'u ja ku'un ini de ja ko sa'a de ja va'a nuu ñayii ñatuu ka jini tnu'u Su'si o a, sukan-va'a jin ka'an va'a i ja kuu de, sukan-va'a máko xnda'vi ña'a tachi ma, te skenaa de maa de.

Sukan kúni Su'si ma ja jin ko sa'a jin ko kuu tee ka jinukuechi nuu ndaka ñayii ni ka nduu sa'ya Su'si ma

⁸ Suni sukan tna jín ko kuu tee jin kunukuechi nuu ndaka o ja ni ka nduu o sa'ya Su'si ma, te ndimaa jín ko ka'an ndaa jín ko ka'an ndija de, te másu ko jin ko'o de ndixi te ko jin ndajini de, ni a ko jin ndiyo ini de nawa jin koneva'a de te jin ko xnda'vi de ñayii ma, sukan-va'a jin ni'i de ja ka kuni de ma. Su'va ndimaa jín ko sa'a de ja va'a ma, sukan-va'a jin kava respetu ñayii ma nuu de.

⁹ Te jiniñu'u ja skua'a-ka de tnu'u vii tnu'u va'a Su'si ma te kúkanu ini vava'a de sukan ká'an tnu'u ya a,

sukan ni ka kukanu ini o ma, te ni a in ja u'vi ko ku'un ini de, sukan-va'a koo vii koo ndoo de nuu Su'si ma.

¹⁰ Te tee ya'a chi jiniñu'u ja xinañu'u-ka keja'a de kunukuechi de jaku nuu ñayii ni ka nduu sa'ya Su'si o ma, te jin ko koto va'a ni de naxe sa'a naxe kúu de, te nú ñatuu ni-in-ka ja u'vi sa'a de, sana kuu kunukuechi de nuu Su'si o a, vaa sukan játna ini ya.

¹¹ Suni ña'a jin kunukuechi nuu ñayii ma chi jín ko sa'a ña ja va'a, te másu ko jin ko ka'an ña tnu'u ñayii ma. Te jín ko ku'un kaji jín ko ku'un va'a ini ña sukan jin ko sa'a jin ko kuu ña ma, te jín ko kukanu ini va'a ña Su'si ma, te jín ko sa'a ña sukan kúni ya ma, sukan-va'a jin kandija ñayii ma ja ka ka'an ka kachi ña ma.

¹² Te tee jin kunukuechi nuu ñayii ni ka nduu sa'ya Su'si ma chi jín kona'a de ja vivii jín ko kuu de ji'in ñasi'i de ma, te máko jin ko nduku de in-ka ña'a. Te ûni jín ku'un ini de ja kuu jin ka'an jin kachi de nuu sa'ya de ma ji'in nuu ñasi'i de ma naxe jin ko sa'a jin ko kuu de, sukan-va'a jin koo va'a de nuu Su'si ma te kuu jin kunukuechi de nuu ya.

¹³ Vaa tee ka jinukuechi va'a nuu ñayii ni ka nduu sa'ya Su'si ma chi jin ni'i de jayiñu'u xen-xeen, te vivii jin koo sii ini de, te jin kusaa ini de ja jin kaxtnu'u de nuu ñayii ma sukan ka kukanu ini de Cristo Jesús ma.

Sukan ká'an tnu'u ndaa tnu'u ndija Su'si ma tna'a ja ni ka jini o a

¹⁴ Visi jani ini sa ja jaan yachi sa nuu iyo ni a, kovaa ndaka tnu'u ya'a jâ ni tee sa nuu ni,

¹⁵ sukan-va'a nuna kukuee sa kenda sa, te jâ jini ni naxe ko sa'a ko kuu ni ji'in ñayii ni ka nduu sa'ya Su'si o iya téku ma, vaa ndaka maa ñayii ni ka nduu sa'ya Su'si o a, ka nukuiñi va'a ka nukuiñi lili i nuu tnu'u ndaa tnu'u ndija Su'si o a, te sukan, te ka kaxtnu'u i ja tnu'u vii tnu'u ndaa kuu tnu'u Su'si o a.

¹⁶ Vaa tnu'u ndaa tnu'u ndija Su'si o a ja ni ka jini o a chi ja kanuu xeen kúu, sukan-va'a jin ni'i ini o naxe jin kukanu ini o Su'si ma te jin kondikin o ya, te masu na in ko ka'an ja masu ja ndaa kúu:

Vaa Jesucristo ma chi ni kii ñayivi ya ñuu ñayivi a, te maa Xtumani Ndios ma ni kaxtnu'u ja iya sa'a ja va'a ja ndaa kúu ya, te ni ka sa'vi-nka ini ángel ma ja ni ka jini i sukan ni sa'a ya ma, te ñayii masu judío ka kuu i ma, ni ka jiniso'o i na in kúu ya, te ni ka kandija ñayii ñuu ñayivi a ja Su'si kúu ya, te ni ndaa ya andivi ma, te vivii ni ka ndakuan-ta'vi i ya nuu ni ndenda ya ma.

4

Sukan kenda koo ñayii jin xndoo ichi ndaa Su'si ma

¹ Kovaa ndandaa-ni ni ka'an Xtumani Ndios ma ja kivi ve ndi'i kivi ma, te jaku ñayii ni ka nduu sa'ya Su'si o a chi jin xndoo i ichi ndaa Su'si o a, te jin koniniso'o i ja jin kaxtnu'u ñayii jâ ni xnda'vi ña'a tachi ma, te jin kandija i ndaka.

² Vaa ñayii yukan chi jin ka'an i ja ka kandija i Su'si ma, kovaa masu ka sa'a i sukan kúni ya ma, vaa jâ

ni kundee maa ja u'vi ma ni jasi i janitnuni i ma, te masu nde ka ndasa'a-ka i kuenda naxe kúni Su'si ma ja jin ko kuu o.

³ Te chukan kúu ja jin ka'nu ndee i ja jin tnanda'a ñayii ma, te jin tatnuni i ja ka iyo kua'a ja masu kuu kaa ñayii ma, te vitna ja ndaka ni sa'a Su'si ma, sukan-va'a jin ndakuan-ta'vi ñayii ma nuu Su'si ma te kuu jin kaa i ma. Chukan kúu ja yo'o ja ni ka jini o ja ndaa ma te ni ka kandija o ya, jín ndakuan-ta'vi o nuu ya, te jín kaa o.

⁴ Vaa ndaka ja ni sa'a Su'si ma ja kaa o ma chi ja va'a kúu, te ñatuu nawa ko saxiko o, su'va jín ndakuan-ta'vi o nuu ya ja ni taa ya, te jín kaa o.

⁵ Vaa ka jini o ja ja maa tnu'u maa ya ma ji'in ja jikan-ta'vi o nuu ya ma ja ndakuan-ta'vi o ja iyo ja kaa o ma, te ndasavii ndasandoo ya ja kaa o ma.

Sukan jin kunukuechi va'a o nuu Jesucristo ma

⁶ Nuna kaxtnu'u ni ndaka cha'a nuu ñayii ni ka nduu sa'ya Su'si ma chi ko kuu ni tee jinukuechi va'a nuu Jesucristo ma, te ko kuu ni in tee ni skua'a va'a tnu'u vii tnu'u va'a Su'si o a, tnu'u sa'a ja kuu kukanu ini va'a o ya ma, te ko kuu ni tee ndikin va'a te sa'a ni sukan ká'an tnu'u vii tnu'u va'a Su'si o a ja ni kutu'va ni ma.

⁷ Te xtandiyo ni ndaka cuentu jana'a ma ja ka ndakani ñayii ñuu ñayivi a, su'va katanuu ni sa'a ni sukan játna ini Su'si ma.

⁸ Te kona'a ni ja ndaka ja sa'a ja kúu o sukan-va'a koo-ka tnu'u ndee tnu'u ndatnu yikikuñu o a chi vala-ni chindee ña'a i, vaa ja kuu yikikuñu o a-ni kúu. Kovaa ja kútu'va o ja sa'a ja kuu o sukan játna ini Su'si o a chi ndaka tu'u chindee ña'a i, vaa

chíndee ña'a i ja koo va'a ini anua o a ji'in yikikuñu o a nuu Su'si ma, vaa já ni skuiso Su'si ma ja iyo ja jin ni'i o nani ka iyo o ñuu ñayivi ya, ji'in ja jin ni'i o kivi ndenda koo o nuu ya ma.

⁹ Tnu'u ndaa tnu'u ndija kúu tnu'u ya'a, te iyo i ja kuu jin kuan-ta'vi ndaka ñayii ma.

¹⁰ Chukan kúu ja yo'o, ka ndo'o ka neni o ka satniñu o nuu tnu'u maa ya a ja ka kaxtnu'u o nuu ñayii ma. Vaa ni ka kukanu ini o ja maa in-ni Su'si ma kúu iya kuu sa'a ja jin kaku ndaka ñayii ma nuu ja u'vi ma, nuna jin kandija ndija i ya, vaa yika-ni ja ñayii ni-yu'u ni-ini i kandija i ya ma, sa'a ya ja ndani'i ta'vi i.

¹¹ Sa'a kaxtnu'u ni te tatnuni ni nuu tna'a o a.

¹² Te masu kuu-ni-nka ja suchi jaa-ni kúu ni a, te jin ko saxiko i tnu'u ká'an ni a chi su'va kaxtnu'u ni nuu ñayii ka kandija tnu'u Su'si o a sukan sa'a sukan kúu ni a nde kua'an nde vee ni, ji'in sukan vivii ká'an ni a, ji'in sukan vivii kútoo ni ñayii a, ji'in sukan ni-yu'u ni-ini ni kukanu ini ni Su'si o a, te ñatuu ni-in ja u'vi-ka sa'a ni. Te ja jin konde'ya i sukan sa'a sukan kúu ni ma, te sukan jin ko sa'a tna i.

¹³ Nani kenda kivi jaan sa, te katanuu ni ja ka'vi ni tnu'u Su'si o a, te kaxtnu'u ni nuu ñayii a, te ndaka'an-so'o ni nuu i.

¹⁴ Máko ndunaa ni ja vii ja va'a ni skuta'vi ña'a Su'si o a kivi ni ka sonee tee nija'nu ma nda'a de siki ni a te ni ka ka'an de sukan kúni Su'si ma ja ko sa'a ko kuu ni ma.

¹⁵ Katanuu ñukuun ni, te ndimaa ko sa'a ko kuu ni ndaka sukan ni ka ka'an, ni ka kachi ñani o ma, sukan-va'a ndaka ñayii ma, jín kuni i sukan ve kua'nu-ka ni nuu Su'si o a.

¹⁶ Te ko koto va'a ni maa ni nawa sa'a nawa kúu ni nde kua'an nde vee ni, ji'in naxe káxtnu'u ni nuu ñayii ma. Vaa nuna kaxtnu'u ndaa ni nuu i ma, te kaku ni nuu ja u'vi ma, te sa'a ni ja jin kaku tna ñayii ka niniso'o tnu'u ka'an ni ma.

5

Sukan ko sa'a ko kuu Timoteo ma nuu ndi-in ndi-in ñayii ni ka nduu sa'ya Su'si o a

¹ Máko ndonda ni nuu tee nija'nu ma, su'va ndaka'an-so'o ni nuu de kuenda tnu'u ja yuva ni ka kuu de. Te nuu suchi jaa ma ka'an ni kuenda tnu'u ja ñani ni ka kuu i.

² Te nuu ña'a nija'nu ma ndaka'an-so'o ni kuenda tnu'u ja si'i ni ka kuu ña. Te nuu ña'a jaa ma ku'un kaji ku'un va'a ini ni, te ndaka'an-so'o ni nuu ña kuenda tnu'u ja ku'va ni ka kuu ña.

³ Te ña'a ni ka ji'i yii ma, chindee ni ña, nú ñatuu na in tna'a ña ja chindee ña'a i.

⁴ Kovaa nú in ña'a ni ji'i yii ña ma, te ka iyo sa'ya ña xi sañani ña ma chi jiniñu'u ja xinañu'u jin kutu'va suchi ya'a ja jin chindee i tna'a i ma, vaa sukan játna ini Su'si ma, te jín ndachindee tna i yuva i ma ji'in si'i i ma. Vaa cha'a chi ja va'a kúu, te játna ini Su'si ma ja sukan jin sa'a o.

⁵ Sa'a kó kuu nú tnu ka'an o ja ña'a ni ji'i yii ma, te ni kendoo maa in-nka ña ma, te kúkanu ini ña Su'si ma ja chindee ña'a ya, te nduu ñuu ûni jikan-ta'vi jikan-ta'vi ña nuu ya. Jin ko ndi ini ni ja ko kuu ña.

⁶ Kovaa ña'a ni ji'i yii ña ma te nú ndúku ña naxe ko kusii ini ña ñuu ñayivi ya chi visi téku ña, kovaa ja ni ji'i ña nuu Su'si ma, vaa masu jatanuu ña sukan kúni ya ja sa'a ña ma.

⁷ Sa'a tatnuni ni nuu ñayii ni ka nduu sa'ya Su'si o ma ja jin katanuu i ja jin ko sa'a i sukan kúni Su'si ma, sukan-va'a ñatuu nawa jin ndaxtekuechi ña'a ñayii ñuu ñayivi a.

⁸ Chi vaa yo'o ja ka jini o tnu'u ndaa Su'si ma, nú ñatuu ka ndi ini o naxe jin ko kuu ñayii ve'e o ma ji'in tna'a o ma chi kuenda tnu'u ja jâ ni ka xndoo o tnu'u ni tatnuni Su'si ma, te ka'vi-ka ka kuu o sana ñayii ñatuu jin kandija-ka tnu'u Su'si ma.

⁹ Te jin kona'a ni ja jin chiso tnuni ni nde-ni ña'a jin chindee ni ma, yika-ni ja ña'a ka yi'i vi'i-ka uni xiko kuiya ma, ña'a ni ka yo kuu nija'nu, ni ka yo kuu va'a ji'in yii ña ma, te ñatuu ni ka yo kuneé, ni ka yo ku-uun ña ma,

¹⁰ te ka ka'an vii ka ka'an va'a i ja jin kuu ña ma, vaa ndimaa ja va'a ka sa'a ña ma, te ni ka skua'nu va'a ña sa'ya ña ma, te ka wanuu ña ve'e ña ma ja jin ndoo ñayii ka jiniñu'u ja jin ndoo i ma, te inunda'vi ini ña te ka chindee ña ñayii ñatuu-ka na ja u'vi ka sa'a i ma ndaka nawa ka jiniñu'u i ma, te ka chindee ña ñayii ka kuxii ini na tnundo'o ka tna'a i ma, te ndaka tu'u ja va'a ka sa'a ña, te ni-in ñayii ñatuu ka saxiko ña.

¹¹ Kovaa ña'a jaa-ka ma te ni ka ji'i yii ña ma, másu kua'a ni tnu'u ja jin koso tnuni ña nuu tutu ma ja jin chindee ni ña ma, vaa nuna kenda ja jin kuu ini ña ja jin ndatnanda'a ña ma, te jin xndoo ña ichi Cristo o ma, te jin ndatnanda'a ña-ni.

¹² Te sukan, te jin ndakuiso kuechi-ka ña, vaa ñatuu ka sa'a ña sukan ni ka skuiso ña ja jin ko sa'a ña ma.

¹³ Vaa nuna jin chindee o ña ma chi jin kutu'va ña ja jin kava kuxi ña, te masu yika-ni ja jin kava kuxi ña ma-ni chi kuan koo ve koo ña ve'e ve'e, ka

nduku ña cuentu, te ka kivi nduu ka kivi ni'ni ña, ka ka'an ña tna'a ja másu jin ka'an ña ma.

¹⁴ Ja tátnuni sa kúu ja ña'a jaa ni ka ji'i yii ña ma, va'a-ka ja na jin ndatnanda'a ña, te jin katanuu ña jin skua'nu ña sa'ya ña ma, te jin ko ndi ini ña naxe jin koo va'a ña ve'e ña ma, te máko jin sa'a ña ja u'vi tna'a ja sa'a ja ni'i ini tachi ma nawa xtekuechi ña'a i ma.

¹⁵ Vaa já ka iyo jaku ña'a jaa ma ja ni ka xndoo ña ichi Su'si ma, te ni ka ndandikin ña ichi tachi ma.

¹⁶ Nú iyo in ñayii ni nduu sa'ya Su'si o a te iyo in tna'a i ña'a já ni ji'i yii ña ma, te kó ndi ini i naxe koteku ña ma, sukan-va'a másu jin ko ndi ini-ka ndaka ñayii ni ka nduu sa'ya Su'si o a ja kuu ña ma, sukan-va'a kuu jin katanuu i jaku-ka ña'a ni ka ji'i yii ña ma te ñatuu na tna'a ña ma ja jin chindee ña'a i ma.

¹⁷ Tee ni kuu kii-ka ka skua'a de tnu'u Su'si o a te ka jinukuechi va'a de nuu ñayii ni ka nduu sa'ya Su'si ma, te jin kona'a o ja ka iyo de ja jin ko ndi ini o naxe jin kaa de ma. Na ko ka'an o ja tee ka satniñu ja ka kaxtnu'u de tnu'u Su'si o a nuu ñayii ma ka kuu tee ñukuun kuiti jin ko ndi ini o ndaka nawa ka jiniñu'u de ma.

¹⁸ Vaa sukan ká'an tnu'u Su'si o a: “Másu chu'un o ñunu yu'u xndiki jaxi triu ma.” Te suni ká'an tna tnu'u Su'si o a: “Ñayii satniñu ma chi iyo i ja ke'en ya'vi i.”

¹⁹ Nú ka xtekuechi i tee jinukuechi nuu ñayii ni ka nduu sa'ya Su'si o ma in nawa ni sa'a de ma, te máko kandija ni chi onde nú ka iyo uu xi uni ñayii ni ka jini nawa ni sa'a de ma, sana kandija ni.

²⁰ Te ñayii kúni ja sa'a-ka i ja u'vi ma, ndonda ni nuu i nuu ka iyo ndaka tna'a o ni ka nduu sa'ya Su'si ma, sukan-va'a jin koyu'u tna ndaka-ka i ma, te má jin ko sa'a tna i sukan.

²¹ Te kona'a ni ja nde'ya ña'a maa Su'si o a, te nuu maa Jesucristo ma ji'in nuu ángel ni ndakaji ya ma ka iyo o, te tátnuni sa ja sa'a ko sa'a ni. Inuu ko sa'a ni ji'in ndaka ñayii ni ka nduu sa'ya Su'si o a, te máko kunda'vi ini ni in i ma te saxiko ni in-ka i ma.

²² Te máko sonee ni nda'a ni a siki in ñayii ma ja sacargu ni i na tniñu ko sa'a i nuu Su'si ma, nú ñatuu jini ni naxe ko sa'a ko kuu i ma, nasa yukan, te sa'a i ja u'vi ma, te ko kuiso kuechi tna ni ja ni sa'a i ma. Su'va ko ndi ini ni ja koo vii koo va'a ni nuu Su'si ma.

²³ Máko ko'o-ka ni ndute su'va-ni, vaa sukan ndó'o chii ni a. Ko'o ni vala ndute nde'ya tnu uva ma, sukan-va'a na nduva'a ni.

²⁴ Jaku ñayii ka sa'a ja u'vi ma chi yachi-ni jin ndatuu nawa ka sa'a i ma, te ka jini o ja kenda kivi ja jin ndachunaa maa i. Kovaa jaku-ka i ma chi kuee-ka ka ndatuu ja u'vi ka sa'a i ma, kovaa suni kenda kivi ja jin ndachunaa i ja u'vi ka sa'a i ma.

²⁵ Te suni sukan kúu ji'in jaku ñayii ka sa'a ja va'a ma chi yachi-ni kuni o ja va'a ka sa'a i ma. Te ja va'a ka sa'a jaku-ka ñayii ma chi kuee-ka sana kuni o, kovaa masu ja kuyu'u kúu ja va'a ka sa'a ka kuu o a.

6

¹ Ndaka ni ja ka xtetuu ña'a ñayii ma ja jin kunukuechi ni nuu i ma, jin kona'a ni ja ñayii

xi-nuu ka jinukuechi ni ma chi ka iyo i ja jin kuandetu ni nuu i, sukan-va'a másu jin ka'an ndeva'a i ja kuu Su'si o a ji'in tnu'u maa ya ja ka kaxtnu'u o a.

² Te nú in nuu ñayii já ni nduu sa'ya Su'si o a ka satniñu ni, te jin kona'a ni ja masu kuu-ni-nka ja in tna'a o já ni nduu sa'ya Su'si ma kúu i ma te ma jin kuandetu ni nuu i chi su'va jin kunukuechi va'a-ka ni nuu i, vaa jin kona'a ni ja suni ñayii kándija Su'si ma kúu tna i ma, te jin kunukuechi va'a ni nuu i, te jin chindee ni i, vaa ka kutoo tna'a o ji'in i ma.

Sa'a kaxtnu'u ni nuu tna'a o ni ka nduu sa'ya Su'si o a, te ndaka'an-so'o ni nuu i ja sukan jin ko sa'a i.

Jín koo sii ini o ndeva'a-ni naxe ka iyo o

³ Te nú na in ka xsama ja ka kaxtnu'u i te ñatuu kétna'a ji'in tnu'u ndaa tnu'u ndija Jesucristo iya tátnumi nuu o a tna'a ja ka kaxtnu'u sa a, tna'a ja ká'an sukan kúni Su'si ma ja jin ko sa'a o ma,

⁴ te jin ko koto va'a ni maa ni, vaa ñayii ya'a chi ja ni ka ndu-uun kuiti i kúu ja ka sa'a i sukan ma, te masu inundija i ja ka ka'an i ma chi ja inuvixi i kúu, vaa sukan kúu in kue'e kúu ja sukan ka sa'a i ma, vaa ja ka kuni i kúu ja jin skiti ini ña'a i yo'o ja ka kaxtnu'u o tnu'u vii tnu'u va'a Su'si o a, te ja ka jani ini i sukan, chukan kúu ja ka kukueñu ini i ja ñatuu ka sa'a o sukan ka sa'a i ma, te ka kuni i ja jin kanaa o ji'in i, te ka ka'an ndeva'a i ja jin kuu tna'a o ma, te ka xtekuechi ña'a i ja masu va'a-ni ka sa'a ka kuu o.

⁵ Te ñatuu jínu jin ndakanaa maa i ja ñatuu ka jaku'ni ini i ma, vaa masu ka jani va'a ini i, te ñatuu ka jaku'ni ini i tnu'u ndaa tnu'u ndija Su'si ma. Te ka jani ini i ja jin kuatniñu i tnu'u Su'si o

a, sukan-va'a kuu jin ni'i kua'a i xu'un nuu ñayii ka xnda'vi i ma. Te chukan kúu ja másu ko jin kondikin tna'a ni ji'in ñayii ya'a.

⁶ Ja ndaa kúu ja nuna jin ko sa'a o sukan játna ini Su'si ma chi jin ko ni'i jin ko tna'a o ja taa maa Su'si ma. Sa'a ko kuu ji'in ñayii ka iyo sii ini i ji'in nawa ka neva'a i ma-ni.

⁷ Vaa masu nawa ka yinda'a o ni ka kenda koo o ñuu ñayivi ya'a, te ni masu nawa jin ndake'en o kivi jin xndoo o ñuu ñayivi ya'a.

⁸ Chukan kúu ja nú iyo ja kaa o ji'in sa'ma kone'nu o, te koo sii ini o, te máko ndiyo ini o nawa koneva'a-ka o.

⁹ Vaa ñayii kúni i ja ko kuxiku i ma chi ska'an ña'a tachi ma, te sa'a i ja u'vi sukan kúni yikikuñu i ma, te ndaka ja u'vi kúni i ja sa'a i ma kundee nuu i, te skenaa i maa i, te ndita ndita andeya ma kenda i ja ndachunaa i ja u'vi ni yo sa'a i ma.

¹⁰ Vaa ja ko ndiyo ini o ja koneva'a kua'a o xu'un ma te ku'un ku'un-ni ini o nuu xu'un ma masu ja va'a kúu, vaa sani te kenda koo ndaka ja u'vi ja jin xnda'vi ña'a i ma. Vaa sukan ni ka ndo'o jaku ñayii ja ni ka ndiyo ini i xu'un ma, te ni ka ndunaa i Su'si ma, te ñatuu ka kukanu ini-ka i ya, te ni ka kenda koo kua'a xeen tnundo'o tnuneni nuu i ma.

Jin kundee o nuu tachi ma, nuna jin kukanu ini o Su'si ma

¹¹ Kovaa ndijin ja kúu ni sa'ya Su'si ma, má ko ndiyo ini ni ndaka cha'a, su'va ko sa'a ni ja ndaa ja ndija ká'an Su'si ma, te sa'a ni sukan játna ini ya ma, te kukanu ini ni ya, te kóo tnu'u kútoo tna'a ma ini anua ni a, te kava kuee ini ni, te koniniso'o ni

nawa ka'an-so'o in-ka ñayii ma, te máko kava yachi ini ni, te máko ndakone'e xiko ni.

¹² Ndimaa kukanu ini ni nuu Su'si ma, sukan-va'a kundee ni nuu tachi ma. Te ku'un ini ni ja ndani'i ta'vi ni te koteku ni ni-kani ni-jika, vaa chukan kúu ja ni ndakana ña'a Su'si ma, te maa ni chi masu ni kukan-nuu ni te ni ndaka'an ni ndakachi ni nuu ka iyo kua'a ñayii ni ka nduu sa'ya Su'si ma ja kúkanu ini ni ya ma te másu xndoo kuiti ni ya.

¹³ Te kona'a ni ja vitna chi ka iyo o nuu Su'si iya sa'a ja ka tekun daka ja iyo a, te ka iyo o nuu Jesucristo iya ni kaxtnu'u nuu tee kúu Poncio Pilato ma ja maa ya kúu iya kúu sa'a ndaka ma, te sa'a tátnuni sa nuu ni,

¹⁴ ja kandija ni ja ko koto va'a ni maa ni, te ñatuu ni-in ja u'vi ko sa'a ni, sukan-va'a ñatuu nawa jin ndaxtekiechi ña'a ñayii ma, nani ka iyo o ñuu ñayivi a onde kenda kivi ndenda Jesucristo iya tátnuni nuu o a.

¹⁵ Vaa sukan ni jani ini Su'si ma ja sukan ko kuu ja kenda kivi, te kaxtnu'u ya ja maa in-ni ya kúu Su'si iya vii iya va'a ini, te maa in-ni ya tátnuni nuu ndaka o, te ñatuu-ka na in-ka Su'si iyo, vaa maa in-ni ya kúu Rey tátnuni nuu ndaka-ka rey ma, te maa ya tátnuni nuu ndaka-ka tee ka tátnuni ma.

¹⁶ Vaa maa in-ni ya téku ni-kani ni-jika, te masu kúu kuiti ya, te vivii ndú'va ñu'u nuu iyo ya ma, kovaa masu na in kuu jin tu'va nuu iyo ya ma, te ni-in ñayii ñatuu kuni-ka ya tiempu ya'a ji'in nuu i ma. Te nuu maa ya na koo jayiñu'u, vaa maa ya tátnuni, te jín ndachiñu'u o ya ni-kani ni-jika. Te sukan kó kuu.

Sukan jin ko sa'a jin ko kuu ñayii ka kuxiku ma

¹⁷ Te tatnuni ni nuu ñayii ka kuxiku tiempu ya'a ja máko jin kani ini i ja maa i ka kuu-ka ma, ni a jin kukanu ini i nuu xu'un i ma. Vaa xu'un ma chi ní'i o, te sani te ndí'i tuku maa i. Su'va jín kukanu ini i nuu Su'si iya téku ma ja maa ya kúu iya táa ndaka tu'u nawa neva'a o ma, te su'va kua'a-ka taa ya, sukan-va'a jin kuatniñu va'a o sukan kúni ya ja jin sa'a o ma, te jin koo sii ini o.

¹⁸ Chukan kúu ja ñayii ka kuxiku ma, jín ko sa'a i ja va'a ma, sukan-va'a jín ko kuxiku i nuu Su'si ma, te tna'a ja vii ja va'a ka sa'a i nuu ya ma, te máko jin ndatna-u'vi ini i nawa ni ka chindee i ñayii ka jiniñu'u ma.

¹⁹ Te sukan, te ka satu'va va'a i ja va'a jin ni'i i kivi ki'in o ma, te jin ndani'i ta'vi i te jin koteku i ni-kani ni-jika ma.

Sukan ni sacargu Pablo ma nuu Timoteo ma

²⁰ Sa'ya sa Timoteo, ko koto va'a ni maa ni, te ko sa'a ni sukan ni tatnuni Su'si ma nuu ni a. Te máko ndatnu'u ni ji'in ñayii ka ka'an tnu'u masu kuatniñu ma, ji'in ñayii ka jani ini i ja inundichi xeen-ka i ma.

²¹ Vaa sukan ni ka ndo'o jaku ñayii ma, te ni ka xndoo i Su'si o a, te ñatuu ni ka kukanu ini-ka i ya ma. Kovaa ndijin, na skuta'vi ña'a Su'si ma ja vii ja va'a, te koo va'a ni nuu ya. Te sukan kó kuu.

Tnu'u vii tnu'u va'a Su'si ma
New Testament, Psalms and Proverbs in Mixtec,
Magdalena Peñasco (MX:xm:Mixtec, Magdalena
Peñasco)

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Magdalena Peñasco

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Magdalena Peñasco [xm], Mexico

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Magdalena Peñasco

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

e406ad16-26c0-570c-b2a2-463185e3fb73